

2010 yılında 29 tane palindromik gün var!

1991, 10001 ve 82954345928 gibi palindromik sayılar, düzden ve tersten okunduğunda aynı olan sayılardır. Şimdi ABD’de Portland Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Fakültesi’nden Prof. Aziz Şükrü İnan, tarihin gün/ay/yıl şeklinde yazılması durumunda 1 Şubat 2010 tarihinde palindromik açıdan (01.02.2010). tarihi bir gün yaşayacağımızı belirtiyor.

Palindromik sayılar tersinden ve düzden okunduğunda aynı olan tamsayılardır. Palindrom sözcüğü Yunanca iki sözcüğün bileşiminden oluşur. Bunlar geriye doğru, tekrar anlamına gelen *Palin* ve koşan anlamına gelen *dromos*’tur.

Palindromik tarihler dikkat çekecek kadar nadirdir. İnan, merakla araştırmış ve bu yıl Türkiye dahil birçok dünya ülkesinde yaklaşan 1 Şubat 2010 tarihinin palindrom gün olacağını hesaplamış, çünkü bu günün tarihi 01.02.2010, yani palindrom bir sayı. Amerika’da tarihler AA/GG/YYYY diye yazıldığı için ABD’de 2 Ocak 2010 palindrom gündü (01.02.2010).

Türkiye’de ve tüm dünyada da bir günün tarihi GG/AA/YYYY diye yazıldığı için bu gün sisteminde 1 Şubat 2010 palindrom gün olacak. GG/AA/YYYY gün sisteminde en son palindrom

olacak, tam 31 tane. Bunların hepsi de aralık ayına denk gelecek. En sonuncusu da (yani 31. palindrom gün) 29 Aralık 2192 günü olacak (29122192). 23. yüzyıl ile 30. yüzyıl arasında hiç palindrom gün olmayacak. Bunun nedeni ay sayısının 12’yi geçmemesi. Bu nedenle bu bin yılda (yani üçüncü bin yılda) toplam $29+31=60$ palindrom gün olacak. Hepsi de ilk iki yüzyılın (yani 21. ve 22. yüzyılların) içinde yer alıyor. 29 Aralık 2192 palindrom gününden sonra gelecek olan palindrom gün 10 Mart 3001 (10033001), yani dördüncü bin yılın ilk yılında yer alacak. 2192 yılı ile 3001 yılı arasında 809 yıl var. Yani 809 yıl boyunca hiç palindrom gün olmayacak.”

TARİHTEKİ PALİNDROMİK GÜNLER

2001 yılındaki palindrom günden önce en son palindrom gün 1192 yılında yer almış. Bu gün 29 Kasım 1192 (yani 29111192). Yani yine 809 yıl önce! İkinci bin yılın içinde palindrom günler sadece 11. ve 12. yüzyıllarda yer almışlar. 11. yüzyılda 31 tane (hepsi ocak ayında). 12. yüzyılda da 30 tane (hepsi kasım ayında). İkinci bin yılda toplam $31+30=61$ tane palindrom gün olmuş. 13. yüzyıl ile 20. yüzyıl arasında hiç palindrom gün olmamış.

Palindrom günler her bin yılın ilk başına denk geliyor, örneğin ilk iki yüzyıla... Ama 3000 yılından başlayarak her bin yılın sadece ilk yüzyılında palindrom günler yer alacak. Örneğin, 4. bin yılda palindrom günler sadece ve sadece 31. yüzyılda olacak, toplam 31 tane. Ve bunların hepsi mart ayında yer alacak.

Nedeni çok basit. 31. yüzyılda yer alan bir gün BA0330AB şeklinde yazılıyor (3100 yılı hariç). Bu nedenle bu yüzyılda yer alan her palindrom günün ay sayısı 03, yani mart ayı. Toplam 31 tane var, çünkü mart ayında 31 ayrı gün var. 31. yüzyıldan sonra 32. ve 40. yüzyıllar arasında hiç palindrom gün olmayacak, ta ki 4001 yılına kadar...

koca Nobel Fizik Ödülü’nü kazanır. Françoise Balibar bu olağandışı öyküyü anlatıyor. Erkeklerin egemen olduğu bir toplumu zekâsı, inatçılığı, bağımsızlığıyla rahatsız eden bir kadının portresi çiziliyor kitapta.

İki kere Nobel Ödülü’ne layık görülen Marie Curie, tümüyle insanlığın hizmetine girmiş katıksız bir zihin olarak bilimin Meryem Ana’sına dönüştürülmüştü. Efsane, bu genç, güzel, aşık, kanlı canlı kadını gölgede bırakmış, Marie Curie’nin hem bir bilgin hem de bir kadın olduğunu unutturmuştu.

Fransa’nın ünlü yayınevi Gallimard’ın otuzu aşkın dile çevrilen “Découverte” serisini Türkçe’de ağırlayan “Genel Kültür Dizisi”, farklı boyutu, özel tasarımı ve doyurucu içeriğiyle, her yaşta okuyucu için önemli ve pratik bir bilgi kaynağı. Marie Curie, dizinin 37. kitabı olarak yayımlandı.



gün 20 Şubat 2002 tarihinde olmuştu (20.02.2002). Bu yüzyılda tam 29 tane var. Amerika’daki tarih sisteminde ise bu yüzyılda tam 12 tane palindrom gün var.

Bu yüzyıldaki tüm palindrom günlerin şubat ayında yer alacağını belirten İnan bunun nedenlerini şöyle açıklıyor:

“Bu yüzyılda 2100 yılı hariç tüm yıllar 20AB şeklinde, bu nedenle palindrom günler BA0220AB tarihli olacak. Bu nedenle ay sayısı hep 02, yani şubat ayı olacak. 22. yüzyılda da palindrom günler

kitap

Radyoaktivitenin Kaşifi Marie

Curie’nin Yaşamı...

Marie Curie / Bilgin mi, bilimin Meryem Ana’sı mı? Yazan: Françoise Balibar; Çeviren: Elif Göktepe, 128 sayfa, 15 TL

Yapı Kredi Yayınları Genel Kültür Dizisinin yeni kitabı kendini insanlığa adayan Marie Curie üzerine. *Marie Curie / Bilgin mi, bilimin Meryem Ana’sı mı?* adlı kitabı Françoise Balibar yazdı.

Marie Curie’nin yaşamı bir efsaneye dönüştü. Paris’e okumak için gelen Polonyalı yoksul genç kızın şaşırtıcı öyküsünü bilmeyen yoktur: Bu genç kız, fizik lisansını başarıyla elde eder, Piere Curie’yle tanışıp evlenir ve onunla birlikte radyoaktiviteyi keşfeder; kari-



000F OFF LINE

Tano1 Türkoğlu

(tano1turkoglu@gmail.com)

Verilen milyonlarca doların karşılığı alınmak isteniyorsa, önce yapılması gereken Bilgi Çağı’nı futbolumuzla tanıştırmak olmalı, futbolumuzun kalitesi bilgi ile kıyaslanarak ölçülebilmeli.

Futbolumuz ve Bilgi çağı

Lig maçlarının yayınlarına yönelik ihaleyi, eski bedele göre %126’lık bir artışla yıllık 321 milyon dolara, mevcut yayıncı kuruluş kazandı. Vergi vb hariç.

İhalenin hemen ardından değişik kanatlardaki futbol otoriteleri Türkiye’de yepyeni bir sayfanın açılması gerektiğinin altını çizdiler. Yayıncı kuruluşun örneğin soyunma odası koridorlarında canlı yayın yapabilmelerinden, spikerlerin odasının medeni şartlarda olmasına, stadyumlardaki ışık sisteminin HD kalitesinin hakkını verecek düzeyde temin edilmesinden Türkiye Futbol Federasyonu’nun kulüplere alacakları parayı çar çur etmemeleri için belli standartları zorunlu hale getirmesine kadar.

Bu yıl ilk defa internet ortamı ayrı bir ihale kategorisinde ele alındı ve bu kategoride ana yayıncı kuruluşun en büyük rakibi tek teklif veren taraf olarak ihaleyi kazandı. Dijital dünyanın varlığı en azından bu vesile ile algılanmış oldu.

Ancak tüm bu tablo içinde, futbol dünyamızın bilgi olgusuna değer verme düzeyini yakalayamamış olduğunu görüyoruz. Bilgi çağında yaşıyoruz ama futbol dünyamıza baktığımızda “bilgi çağı”nın tezahürü “veri çağı” seviyesinde kalıyor ve nedense bu olgu iskanmaya devam ediyor.

Buradaki tek sebep rating ya da başarı kaygısı mı? Yoksa pek çok alanda olduğu gibi burada da süreci yönetenlerin şahsi kapasite(sizlik)leri, rating/başarı kaygısının ardına gizlenerek süreci yönetmeye devam mı ediyor?

Örneğin en büyük sıkıntılarımızdan birisi olan hakem hatalarını ele alalım. Bilgi Çağı’nın nimetlerinden öylesine istifade etmeye başladık ki, kritik bir maç bittikten bir saat sonra verilmiş olan bir ofsayt pozisyonunun (diyelim ki) 16 santimetre ile aslında ofsayt olmadığını tespit ediyor ve hakemlere yükleniyoruz.

Bu türden sekiz on pozisyon iki üç saatlik canlı yayınların belkemiğini oluşturuyor. Hâl böyle olunca da, maç ile ilgili pek çok önem verilmesi gereken detay göz ardı ediliyor.

Hangi futbol otoritesinin aklına bugüne dek, gayri resmi dahi olsa, örneğin hakemlerle ilgili bir performans çizelgesi tutmak geldi? Örneğin tipik bir futbol maçında bir orta hakem ya da yan hakem kaç karar vermekte? Bunlardan kaç tanesi çok kritik, kaç tanesi orta seviyede kritik, kaç tanesi kritik değil? Her bir hakemin bu modele göre geçmiş dönem karnesi nedir? Diyelim ki bir hakemin bu modele göre yüz üzerinden 85 seviyesinde bir ortalaması var. O günkü maçta hakemin verdiği kararlar değerlendirilip de hakemin 87 seviyesinde (ya da 83) bir performans gösterdiği tespit edildiğinde, artık o hakemi maçta verdiği hatalı bir karar için onbeş dakika boyunca eleştirmek ne denli mantıklı?

Kadranı 180 gösteren araç 240 yapmıyor diye, kullanıldığı her seferinde eleştiriliyor mu?

Keza takımların performansına bakalım. Futbol yorumcularının belki de onda dokuzu takımın aldığı sonuçtan ya da oynadığı futboldan bağımsız olarak, takımı olumsuz yönde eleştirmek üzere kariyerini oluşturmuş durumda. Neden? Bir takımı eleştirirken baz alınan objektif standard nedir? Yorumlara baktığımızda takımın her maçı iyi bir oyunla 5-0 kazanması adı konmamış bir standard olarak kabul edilmiş gibi. Buna göre eleştiriliyor. Çünkü ortada aslında böyle bir standard yok. Standard olmayınca da takım ağızyla kuş da tutsa eleştirilecek bir yanı bulunuyor.

Verilen milyonlarca doların karşılığı alınmak isteniyorsa, önce yapılması gereken Bilgi Çağı’nı futbolumuzla tanıştırmak olmalı, futbolumuzun kalitesi bilgi ile kıyaslanarak ölçülebilmeli.